

Kysely Keski-Suomen hyvinvointialueen sote-ammattilaisille hyte-ohjaamisesta 2024

Kyselyn tulokset

Toteutus

Webropol-kysely oli avoinna hyvinvointialueen sote-ammattilaisille 1.10.–31.10.2024. Kyselyyn saatiin 123 vastausta. Kysely on pääosin yhteneväinen joulukuussa 2023 toteutetun kyselyn (n = 109) kanssa. Samankaltaisia hyte-ohjaamisen kyselyä on toteutettu myös muilla hyvinvointialueilla.

Kyselyllä kartoitettiin Keski-Suomen hyvinvointialueen sote-henkilöstön kokemuksia hyte-toimintaan ohjaamisesta ja näkemyksiä sen hyödyistä. Ammattilaisille esitettiin 11 kysymystä joista kolme oli avoimia kysymyksiä.

Kyselyn toteutti Keski-Suomen kestävän kasvun ohjelma, hyvinvointia ja terveyttä edistävä osakokonaisuus (Pilari 4, investointi 2). Kyselyn kautta saatuja tietoja käytetään tukemaan ohjelmassa toteutettavaa kehittämistyötä (mm. hyvinvointitarjotin, hyvinvointilähete ja monialaisen asiakas- ja palveluohjauksen toimintamalli).

Kyselyyn vastaajat (n = 123)

Terveydenhuollon ammattilaisia 54 %
Sosiaalihuollon ammattilaisia 41 %
Muita ammattilaisia 5 %

Asiakas- ja potilastyössä 77 %
Esihenkilöinä 20 %
Muissa tehtävissä 3 %

Asiakas- ja potilastyön pääasiallinen laatu:
Pidempiaikaisia asiakkuuksia 61 %
Kertaluonteisia asiakkuuksia 22 %
Hyvin satunnaista asiakastyötä 17 %

Vastuualueet:
Koti- ja asumispalvelut 42 %
Laaja-alainen sote-keskus 30 %
Sairaalapalvelut 14 %
Lasten, nuorten ja perheiden palvelut 11 %
Konsernipalvelut 3 %

Vastaajia oli kaikkien Keski-Suomen kuntien alueelta, eniten Jyväskylästä 54 %
Eri ammattiryhmien vastausten vertailussa ei ollut löydettävissä vähäistä merkittävämpiä eroja

Kyselyn tulokset

1. Hyte-ohjaaminen
2. Toimintamalli
3. Huomioita

1. Hyte-ohjaaminen

Hyte ohjaamisen hyödyllisyys ja toteutuminen

Miten hyödyllisenä pidät hyte-toimintaan ohjaamista asiakas-/potilastyössäsi?

Hyödyllisenä 59 %
Melko hyödyllisenä 33 %
Melko hyödyttömänä 7 %
Hyödyttömänä 1 %
(n 121)

Teetkö työssäsi hyte-ohjausta, eli ohjaatko asiakkaita tai potilaita hyvinvointia ja terveyttä edistävään toimintaan tai palveluihin?

Päivittäin tai lähes päivittäin 35 %
Viikoittain 27 %
Kuukausittain 9 %
Satunnaisesti 19 %
En tee hyte-ohjausta 9 %
(n 119)

Hyte-toiminnan tunteminen

Tunnen työskentelyalueeltani löytyvää hyte-toimintaa yleisesti ottaen

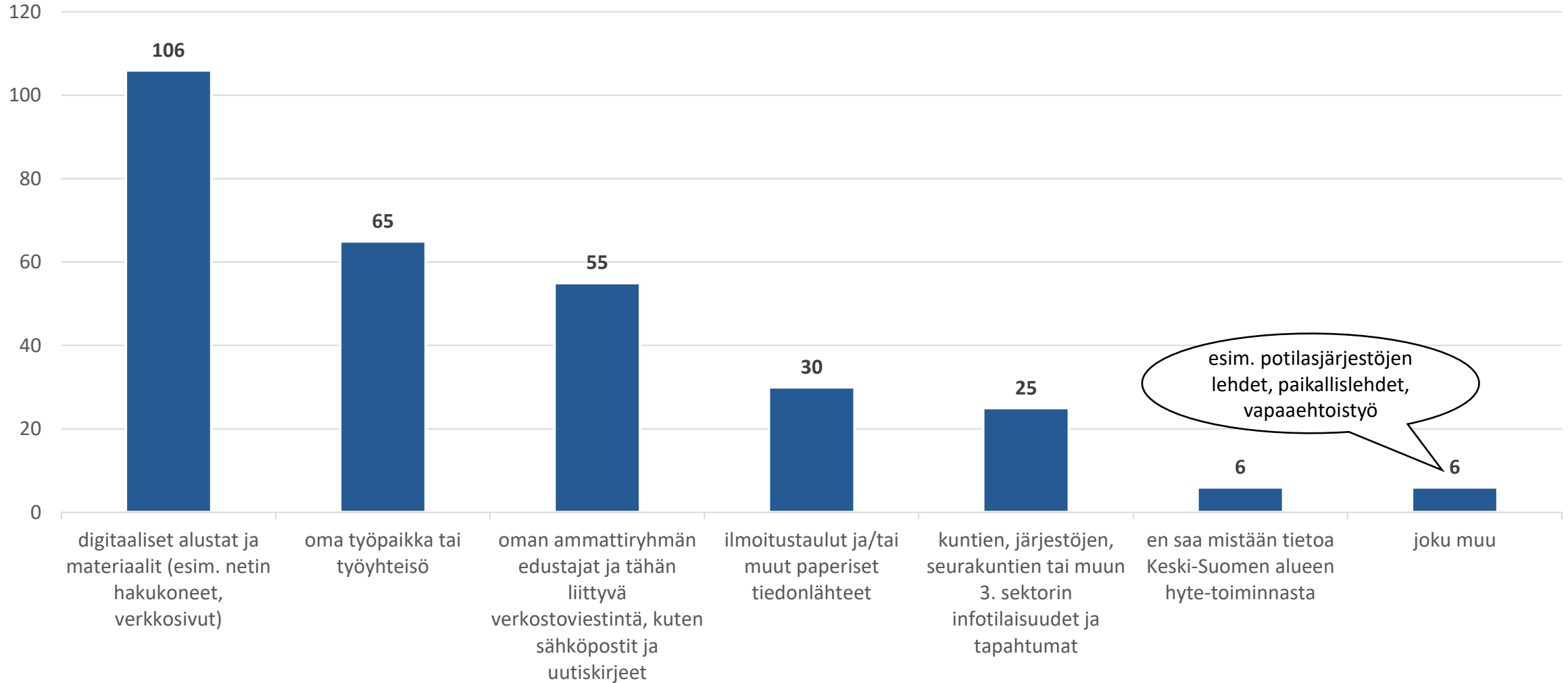
Hyvin 6 %
Melko hyvin 40 %
Melko huonosti 46 %
Huonosti 8 %
(n = 121)

” Olen työskennellyt 80-luvulta alkaen samalla seutukunnalla ja asiakkaiden ohjaus hyte-palveluihin ei tuota ongelmia. Uusilla työntekijöillä on haasteita selvittää alueen palveluja ja hahmottaa kuntia alueena. ”

”Kiireessä ei aina tule mieleen, mistä asiakas voisi hyötyä tai mitä toimijoita olisi tarjolla.”

Alueen hyte-toiminnan tiedonlähteet

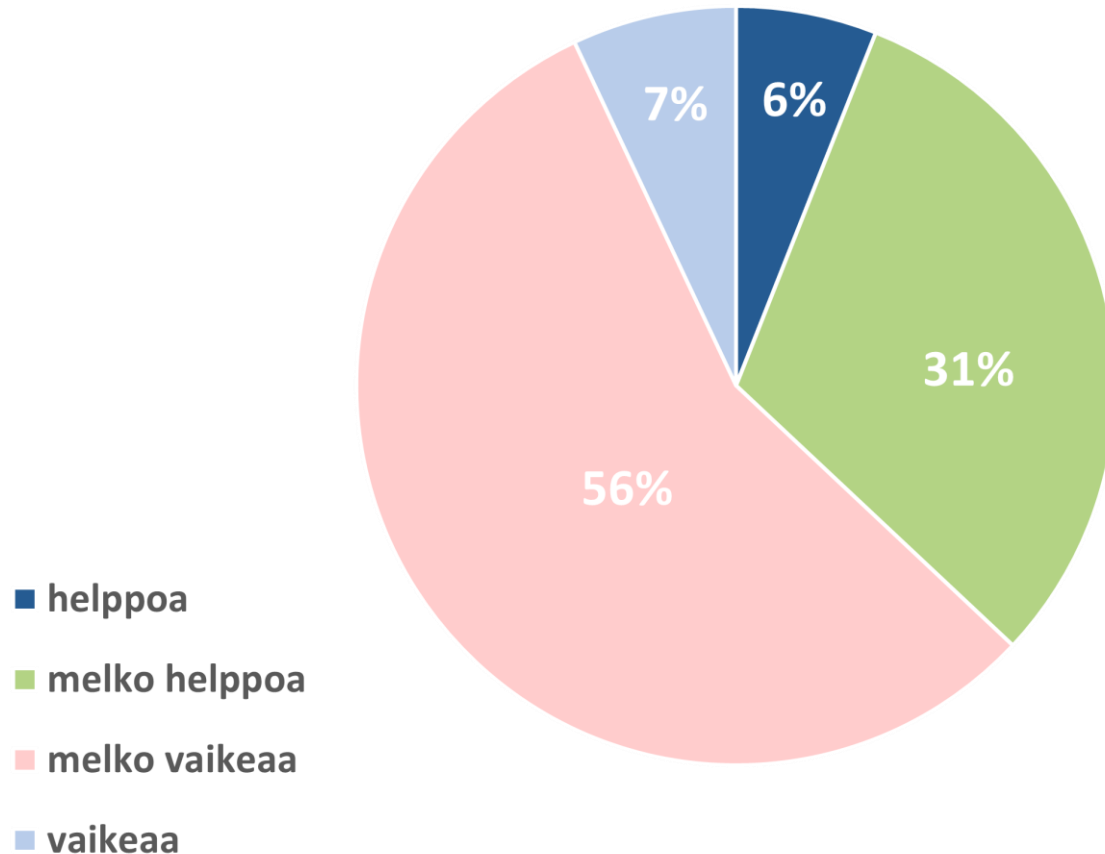
N = 120, valittujen vastausten lkm = 294

Ajankohtaisen tiedon löytäminen kuntien, järjestöjen ja seurakuntien toteuttamasta hyte-toiminnasta

n=120

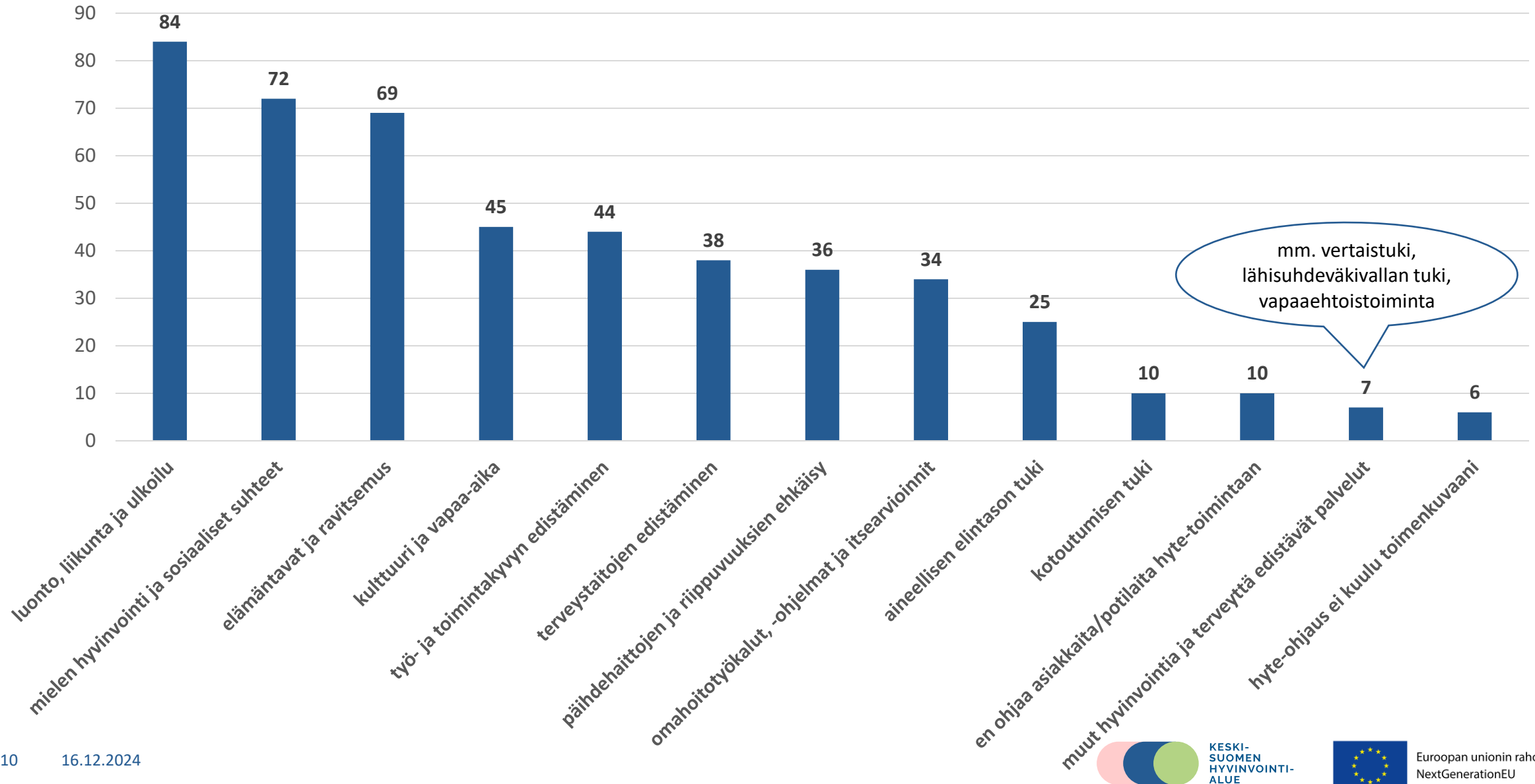

”Ajoittain haastava löytää ajantasaista tietoa. Joskus jäänyt esim. vuosiluvut ilmoittamatta, joten ei tiedä onko kyseinen tapahtuma ajankohtainen vai ollut jo viime vuonna tms.”

”Jos itse elää eri elämänvaihetta, voi olla vaikea löytää nuoremmille ihmisille oikeita palveluita tai reittejä niiden löytämiseen”

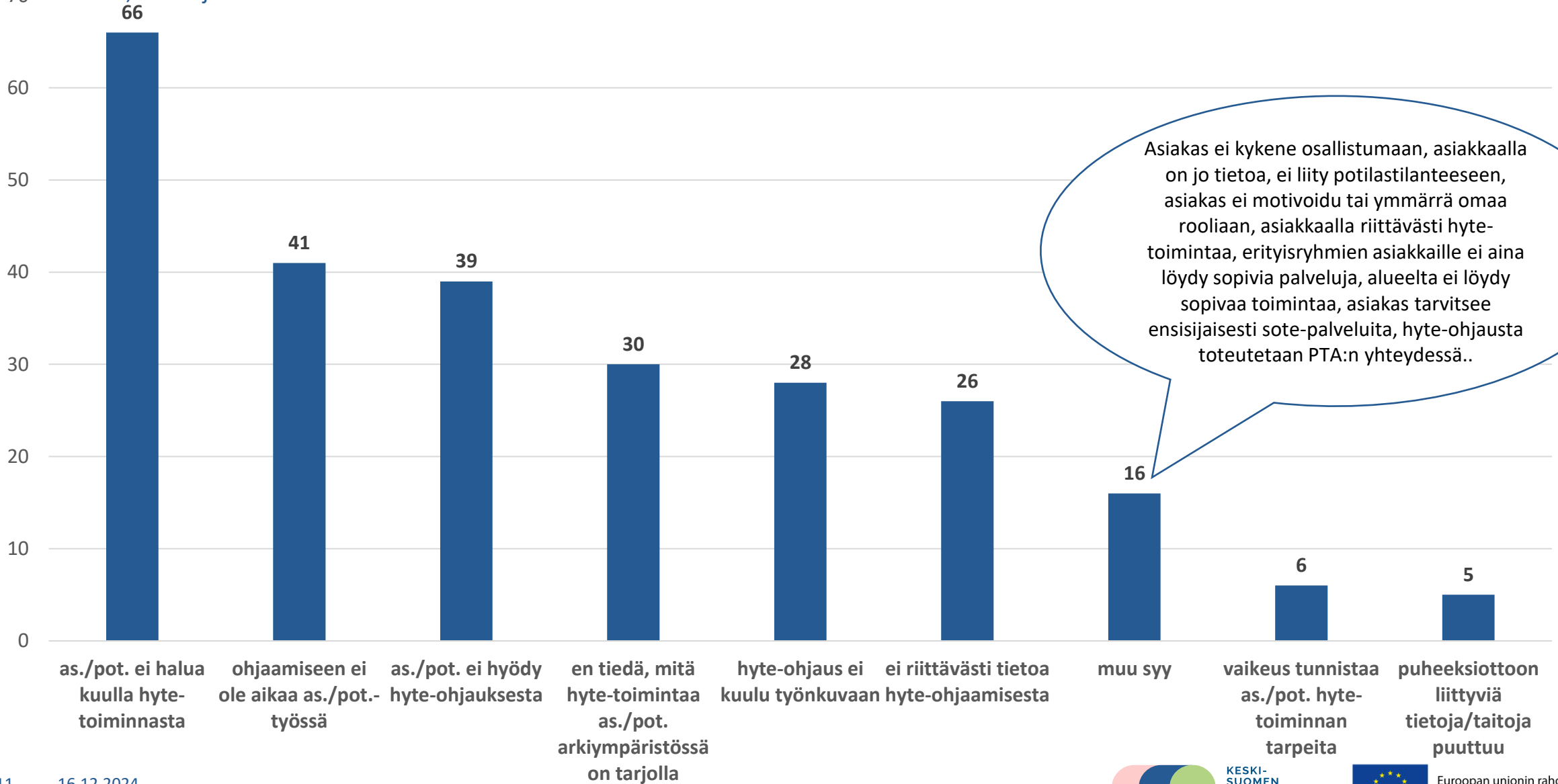
Millaiseen hyte-toimintaan ohjaamista useimmiten tapahtuu

n=123, valittujen vastausten lkm=480

Hyte-ohjauksen tekemättä jäämisen syyt asiakasohjaustilanteissa

n=115, valittujen vastausten lkm=257

2. Toimintamalli

Hyte-toiminnan puheeksi ottaminen

Millaisia puheeksi ottamisen keinoja käytät hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen asiakas-/potilastyössä?
(n = 61)

”Asiakkaan nostamiin asioihin tarttuminen ja niiden linkittäminen hyte-palveluihin. Pallon heittäminen asiakkaalle: "oletko miettinyt tai jo löytänyt keinoja, miten voit vaikuttaa tähän (asiakkaan ongelmaan tai sen osatekijään)”

- motivoiva haastattelu, aktiivinen kuuntelu, avoimet ja tarkentavat kysymykset, kyselylomakkeet
- erilaiset menetelmät kuten verkostokartta, budjetointi, mielenterveyden käsi
- konkreettisten aiheiden (mm. sosiaaliset suhteet, voimavarat) puheeksi ottaminen
- hyte-toiminnan hyvinvointivaikutuksista kertominen
- esimerkkien kertominen ja mallin näyttäminen
- ammattilaisen oman huolen ilmaiseminen

Hyte-ohjauksen sujuvuus eri toimijoiden piiriin

n=115

Keski-Suomen hyvinvointialue

Sujuvaa 4 %
Melko sujuvaa 44 %
Melko haastavaa 44 %
Haastavaa 8 %

Seurakunnat

Sujuvaa 12 %
Melko sujuvaa 34 %
Melko haastavaa 42 %
Haastavaa 12 %

Kunnat

Sujuvaa 6 %
Melko sujuvaa 40 %
Melko haastavaa 48 %
Haastavaa 6 %

Järjestöt

Sujuvaa 9 %
Melko sujuvaa 38 %
Melko haastavaa 43 %
Haastavaa 10 %

Hyte-ohjaamisen hyötyjä

Mitä hyötyä hyte-toimintaan ohjaamisesta on oman työtehtäväsi näkökulmasta?

(n 59)

Hyötyjä asiakkaalle:

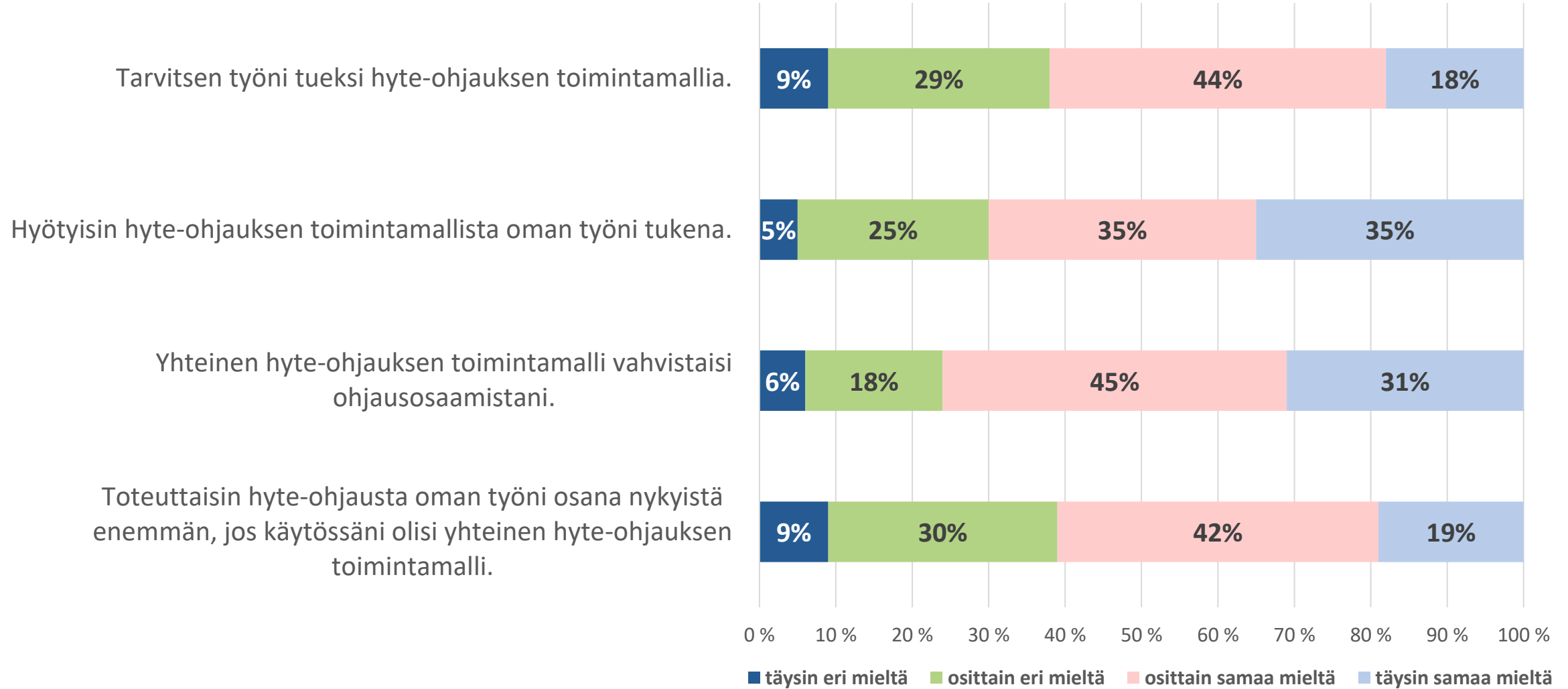
- paremmin voivat ja tyytyväisemmät asiakkaat/potilaat ja omaiset.
- elämänlaadun, hyvinvoinnin ja aktiivisuuden lisääntyminen
- itsemääräämisoikeuden huomioiminen ja vahvistuminen
- toimintakyvyn edistyminen ja pysyminen
- kokonaistilanteen koheneminen

Hyötyjä ammattilaiselle ja organisaatiolle

- lisää ammattilaisen kokemaa tyytyväisyyttä ja oman työn merkityksellisyyden kokemusta
- tukee pääasiallisten työtehtävien toteuttamista
- lykkää, siirtää, vähentää ja jopa ehkäisee raskaampien (sote-) palveluiden tarvetta
- vahvistaa alueellista verkostoyhteistyötä

Yhteisen hyte-ohjauksen toimintamallin tarve ja koetut hyödyt

n=121

Hyte-ohjauksen toimintamalli kaipaa kehittämistä

Suurin osa vastaajista (70 %) näkee, että hyte-ohjauksen toimintamalli voisi hyödyttää omassa työssä. Yhteinen malli voisi tukea erityisesti ohjausosaamisen vahvistamisessa ja parantaa asiakasohjauksen laatua. Vaikka osa sote-ammattilaisista ei itse koe tarvitsevansa mallia, monet uskovat sen tuovan lisäarvoa heidän työhönsä.

Kyselyn vastauksista nousee esiin tarve vahvistaa hyte-tiedon löydettävyyttä sekä parantaa yhteistyötä eri sektoreiden (kunnat, järjestöt, seurakunnat, hyvinvointialueet) välillä. Vastaajat kuitenkin korostivat, että hyte-ohjauksen toimintamallin tulisi perustua vapaaehtoisuuteen ja ammattilaisen omaan harkintaan siitä, kuinka ja milloin mallia hyödyntää.

Vastaajat toivoivat myös enemmän koulutusta ja yhteisiä tapaamisia hyte-ohjauksen tueksi. Yhteinen toimintamalli, jossa kaikki työntekijät olisivat mukana, voisi helpottaa asiakasohjausta ja nopeuttaa tiedon löytymistä. Vastaajista 61 % uskoi toteuttavansa hyte-ohjausta enemmän yhteisen hyte-ohjauksen toimintamallin myötä.

3. Huomioita

Huomioita

Hyte-ohjaamista koskeva kysely on toteutettu kahteen otteeseen, vuonna 2023 ja 2024. Molemmilla kerroilla vastausprosentti on jäänyt alhaiseksi. Vuonna 2023 arvioimme, että alhainen vastausprosentti saattoi johtua kyselyn ajankohdasta (joulukuu) sekä useiden muiden samanaikaisten kyselyiden toteutumisesta. Vuonna 2024 kyselyn ajankohta oli tarkemmin suunniteltu, eikä päällekkäisyyksiä ollut merkittävästi. Kuitenkin vastausprosentti jäi alhaiseksi. Jatkossa on pohdittava, onko kyselyn toteuttamiselle riittävästi perusteita ja mitä tietoa sillä voi saada.

Vastaajien määrän vuoksi tuloksista ei voida tehdä yleistyksiä. Ammattilaisten vastaukset avoimiin kysymyksiin olivat yhteneväisiä edellisen kyselyn tulosten kanssa. Molemmissa kyselyissä saatiin vastauksia, jotka tukevat kehittämistyön aikana käytyjen keskustelujen havaintoja, mutta kyselyiden toistaminen ei tuonut merkittävästi uutta tietoa. Kysymysten muokkaus ensimmäisen kyselyn havaintojen pohjalta osoittautui hyödylliseksi. Esimerkiksi hyte-ohjaamisen tekemättä jättämisen syyt hahmottuivat paremmin vaikkakin vastaukset herättävät edelleen ajatuksia lisäkysymyksistä.

Edelleen meitä kyselyn toteuttajia kiinnostaa ja mietityttää:
”Mitä mahtavat ajatella hyte-ohjaamisesta ne, jotka eivät kyselyyn vastanneet?”

Kaikille hyte-ohjaamisen kyselyyn vastanneille lämmin kiitos vastauksista!

Lisätietoja Ulla Lahti projektityöntekijä,
040 3556976, ulla.lahti@hyvaks.fi